RICHARD MEAD, M.D.
Collegii Medicorum Londin. & Regiæ Societatis Socii,

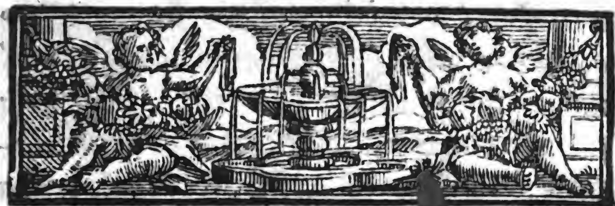
DISSERTATIO DE PESTIFERÆ CONTAGIONIS NATURA & REMEDIIS, eidem prævertendæ idoneis.

juxta Exemplar
HAGÆ-COMITUM,

Apud ISAACUM VAILLANT,
M. DCC. XXI.

HONORATO ADMODUM

JACOBO CRAGGS,

ARMIGERO;

REGI à SECRETIS:

S. P. D.

RICHARDUS MEAD.

Ibi, *VIR PRÆSTANTISSIME*, *ſubmiſsè offero*, *quæ* prævertendâ peſte *cogitata tuo juſſu conſcripſi. Ubi primùm mihi nunciâſſes*, *Vicariis illuſtriſſimis abſente* Rege *conſtitutis ad communem ſalutem neceſſarium videri*, *ut idonea traderentur præcepta*, *quibus peſtis inter* Gallos *ſæviens à nobis*

 aver-

avverteretur; hôc munere promptissime quantum per brevissimum tempus & meas occupationes licuit, suscepto; summa magìs cautionis adhibendæ capita, *quàm* ordinatam præceptionum seriem *proposui.*

Primum, *in quo de* Quadragesimis agendis *disseritur, consuetudini aliis regionibus probatæ consentire, additis quibusdam novis præscriptionibus, intelliges facile, qui sis in Europæ historiâ familiariter versatus.* Proximum, *de* Contagione hìc supprimendâ, *licèt à disciplinâ antè apud nos & vulgò apud exteros receptâ longè recedat, haud tamen dubito, quin ad rationem proximè accedere reperiatur.*

Percupio sanè, ut viæ super horum primo *prudentissimæ à Magistratu & initæ & ineundæ traditas de* postremo *præceptiones inutiles reddant: nihilominus expedit nobis in promtu semper esse* arma *hosti tam formidabili propulsando utilia.*

Hoc,

Hoc, oro, ſpecimen æqui bonique facias; tanquam è multis unum illius, quam ſemper in patriam contuliſti, curæ exemplar, publicúmque maximæ, quâ te colo, obſervantiæ teſtimonium. *Vale.*

Septimo *Calendas Decembres,*
Anno M. DCC. XX.

INTERPRES LECTORI S.

HUnc de Peſte Tractatum in uſum ſuorum popularium Anglicè conſcripſit Author Clariſſimus: cujus hanc interpretationem Latinam qualemcunque publicare viſum eſt; ut Continentis Incolæ ab Inſularibus Britannis communia adverſùs malum, quod hi ab illis ſibi metuunt, habeant remedia. Quod verſionem ſpectat, cautum fuit, ut, ſi minùs Authoris elegantiam aſſequi licuerit, ab ejus tamen ſenſu non recederetur. Vale; & tam opportuno beneficio, memor cui referas acceptum, fruere.

PARS

PARS PRIOR.

DE CONTAGIONIS NATURA.

UT de ratione viæ cujuscunque ineundæ, qua contagioſorum morborum propagationi occurratur, meliùs conſtet; nonnihil oportet de *Contagione*, & quo operetur modo, generatim præfari.

Contagionem ſpargunt cauſæ tres, *Aër*, *Morbida Corpora*, & *Merces ex infectis plagis convectæ*.

Inquirendum igitur, primùm; quali mutatione *Aër* poſſit *infici*:

 deinde,

deinde, quo pacto *alia corpora* noxiæ ſuæ qualitatis *participet.*

Antiquiſſimis optimiſque rei medicæ Scriptoribus, qui regionem his malis noſtrâ magis obnoxiam incoluerunt, obſervatum fuit, ex aeris conſtitutione, * febribus peſtiferis præiviſſe calidos æſtus pluviis aſſiduis & ventis auſtralibus conjunctos: ** unúsque illorum ſpeciatim notat, ex nullo alio, quàm humido calidóque aëris temperamento peſtilentiam oriri; & pro ejusdem temperamenti continuatione morbum aut invaleſcere aut remitti.

Suffragatur huic obſervationi naturalis multarum regionum hiſtoria; in *** Africa videlicet, ſi quandò fervidis Julii Auguſtíque caloribus imbres intercidant, inſequitur ſtatim peſtilentia; quam quicumque conceperit, vix evadit.

Præ-

* Vide Hippocrat. Epidem. lib. 3.

** Galen. de temperament. l. 1. c. 4. & comment. in Epidem. l. 3.

*** Vide J. Leon. Hiſtor. Afric. l. 1.

Præterea temporum omnium experientia nos docet, ſtagnantium æſtuante cœlo aquarum fœtorem, putridas terræ exhalationes, ac præ omnibus aliis inhumatorum cadaverum tabem morborum peſtilentium cauſam fuiſſe.

Hinc liquet hoc morborum genus fieri ex cauſarum concurſu; quas opus eſt non ſolùm conſpirare, ſed vim ſuam ad quoddam tempus unà intendere. Quod quoties accidit, incipit aër aliquantum ſtagnare; vitium poſtea facit & putrorem.

Ideo hæc illis plerumque regionibus imminet calamitas; ubi haud modò æſtus fervent quammaximè, & cœli tempeſtas in eodem ſtatu perdurat; ſed venti (quorum flatibus aër perpurgatur) rariùs quàm in terris borealibus vices alternant.

Morbi profectò peſtiferi in orientalibus auſtralibúsque mundi partibus naſci potiſſimùm videntur; indè in frigidiores per commercia transmitti. Nec facilè putem, ullam in hac in-

ſula peſtiferam gravioris momenti luem unquam extitiſſe, quæ non ad nos ab exteris locis infectis migraverit.

Hoc eò magìs adducor ut commemorem, quòd pervulgata & à viris magni nominis tradita opinio percrebuerit, peſtem ſemel ſingulis triginta vel quadraginta annis ad nos recurrere ſolitam: quod purum putum eſt figmentum, nulla ratione aut experientia nixum; ergóque inanium hujusmodi timorum nodis animi hominum exolvendi ſunt.

Contrà, licet plurimos hoc genus morbi incurſus ſenſerimus, ſæpe tamen compertum eſt mala ad nos foràs advehi contagia, quorum malignitatem minuit aëris noſtri natura ad tales recipiendas impreſſiones minimè apta.

Morbum iſtum, nomine olim *Sudoris Anglici* & *Febris Ephemeræ Britannicæ* (quòd hinc oriundus vulgò crederetur) notum, probabile eſt omnino peregrinum fuiſſe, nil nempe aliud

aliud, quàm pestem, cujus violentiam mitior cœli nostri temperies imminuerat.

Hunc enim ferunt * Historici anno primùm 1485°. hìc sæviisse; coortum inter milites quibuscum Henricus VII. à Gallia Cambriam appulerat; in Galliam autem, triennio antè vel quadriennio, à Rhodo, cùm eàm Turcæ obsidione premerent, demigrâsse. Ab illo tempore nos afflixerunt quatuor ejusdem morbi reciprocationes; quarum priores binas annis 1527. & 1528. valde suspicemur pesti tunc in Italiâ, ** Florentiæ maximè & Neapoli, grassanti deberi; binas posteriores à lue quâdam Turcicâ derivatas credibile est.

Morbum autem hunc lubet vocare *Pestilentiam vi imminutâ*, quòd eam comitentur illius generis, quamvìs in remissiore gradu, symptomata; qualia sunt *gravis languor*, & *inquietudo*, *internus ardor*, *cephalalgia*, *delirium*

* Vide Caium de Febre Ephemerâ Britannicâ.

** Vide Rondinelli contagio in Firenze, & Summonte Histor. di Napoli.

lirium &c. *profusi* ad hæc *sudores:* nec horas viginti excedebat morbus; qui licèt plurimi ob incuriam & malam tractationem eo obierint, nihilominus, obſervante ſapiente & perito * Hiſtorico, *videbatur potiùs naturam inopinam opprimere, quàm obſtinatè remediis obluctari: æger enim, qui cordiacis temperatis fovebatur, plerumque convaleſcebat.*

Noſtro argumento major ut fiat fides; Septembri circiter anni 1713. conſimilis quædam febris nos infeſtavit, à Dunkirkâ, unde noſtri milites eam ſecum huc tranſtulerant, nomen ſortita. Illìc quidem malignior, cum *diarrhœa, vomitu* &c. ſcilicet à morbo forſan peſtilenti, qui paulò antè Dantiſci & Hamburgi eruperat, originem ducens; nobiſcum verò leniùs agebat, à *cephalalgiâ* incipiens, & facillimè, ægro die uno non ampliùs decumbente, decedens.

Quoniam in quolibet aëre, major eſt alio tempore, alio minor ad morbum

* *Lord* Verulam's *Hiſtori of.* Henry VII.

bum proclivitas; graviorem aliquando experti ſumus calamitatis hujus inclementiam; poſtremùm videlicet anno 1665. quo, intrá decem circiter menſes, tercentum ſex ſupra nonaginta ſeptem millia hominum in hâc civitate abſumpſit: Sed * cenſebant plerique contagionem cum goſſipio ab oris Turcicis ad noſtras importatam; quódque longior ejus fuerit mora, poſſumus, nec injuriâ, cauſari rem ab illis, quibus infectorum locorum curam publica mandaverat authoritas, (ſicut deinceps declarabo) infeliciter geſtam.

Quin peſtis illius, anno 1349. quâ nulla unquam acerbior & capitalior his mundi partibus incubuit, hiſtoria dilucidè probat iſtorum, quibus Europa vexatur, malorum principium ab Aſiâ repeti oportere. ** Illa enim peſtis apud Sinenſes anno 1346. concepta, per Indias orientales in Syriam, Turciam, Ægyptum, Græciam, Afri-

* Vide Hodges de Peſte.
** Vide Hiſtor. Florent. di Matteo Villani.

Africam &c. penetravit; 1347. quibusdam navigiis ab Oriente in Siciliam, Pisas, Genoam &c. advecta est; 1348. transivit ad Sabaudiam, Provinciam, Delphinatum, Cataloniam, Castiliam &c. 1349. occupavit Angliam, Scotiam, Hiberniam, & Belgium; móxque Germaniam, Hungariam & Daniam; strage passim incredibili relinquens tristissima suæ sævitiæ monumenta.

Sed redeo ad ulteriorem aëris, de cujus putrorem facientis statu verba feci, contemplationem. Arbitror id observatu dignum, quòd *putrefactio* sit *fermentatio* quædam, quódque corpora omnia fermentata emittant volatilem agilémque spiritum; agitandi, & aliorum, in quæ sese insinuat, fluidorum naturam motibus intestinis mutandi potestate præditum.

Haud difficulter ex optimâ Febrium * Theoriâ ostenderem, quæ mutationes in sanguine hôc modo fa-

ctæ

* Vide Bellin. de Febrib.

ctæ corpus morbis hiſce peſtiferis ſubjiciant, niſi nimia foret à propoſito digreſſio.

Hactenus de *primo*, qui fit ad contagionem, gradu: *proximus* ut ſe habere mihi videtur, jam aperiam. Sanguis in omnibus malignis, maximè peſtiferis, febribus ejicit, inſtar liquorum fermentantium, decedente morbo, magnam agilium particularum copiam in ſingulas corporis, oris præſertim, cutíſque, unde ſecretiones naturâ fiunt crebriores & uberiores, glandulas. Hæ, in caſibus peſtiferis, quanquam aër inſalubris non fuerit, plerumque proximos ægro aſſidentes inficiunt; alioquin, citò diſperguntur, & paulatim evaneſcunt. Quum verò, in inſalubri aëris proclivitate, ſubtilibus, quas produxit illius corruptio, particulis fortè incidant; iiſdem ſimul coalitæ, vim mobiliorem & dominantiorem, nec non diuturniorem colligunt: materiamque gignunt virulentam, quæ poſſit longè procul ab ægro, quo nata

nata eſt, corpore malum foras projicere.

Id intelligent, quibus innoteſcunt attractiones miræ coïtionésque ex volatilibus ſpiritibus factæ; maximè ſi cogitaverint, quàm facilè omnigena per calidum, qualem contagioſum eſſe notavimus, aërem diffundantur *efflu-via*; porrò vi quantâ cuncta penetrent partes ſuccorum animalium tenuiſſimæ: cujus ſpecimen exhibet odor membri è gangrænâ emortui in corpore adhuc vivente teterrimus.

Nullus eſt dubitandi locus, quin tabifica aëris conditio contagioſis illis atomis ſolidam ſuam vim neceſſariò addat: quo niſi conceſſo, quî peſtem putes unquam, loco ſemel occupato, priùs ceſſaturam, quàm cunctos incolas aboleverit? quod non ægre ſolvetur, ſi poſueris aërem in ſalubriorem, quo diſſipari & reprimi queat malignitas, ſtatum reſtitui poſſe.

Ex aliâ parte apparet illam tabem non ab ipſo, qualicunque priùs habitudine fuerit, aëre contrahi; niſi con-

concurrat quiddam ab infectis corporibus emissum: nam si omnis ad infecta loca aditus viciniæ omnino intercludatur, illius propagatio poterit inhiberi; quum aura levissima, quicquid noxium in aëre solo residet, in longinquum necessariò propellat. Recens hujus experimentum dedit funesta nunc in vicino regno pestilentia: quæ, dispositis ubique vigiliis, diu intrà Massiliam à confiniis coërcebatur; donec tandem aliquot, elusis adituum custodibus, morbum secum exportarent: comperimus nihilominus eâdem diligentiâ adhuc cautum esse, ne fines præscriptos transcederet.

Sic morbida generantur effluvia: quâ autem *viâ ad sanos injuria permanet*, aperiendum est. Contagiosæ illæ particulæ, unà cum aëre, quem ducimus, extrinsecus insinuatæ, succos in suo transitu salivales inficiunt; qui in stomachum demersi, ibidem suum virus infigunt; unde *nausea* & *vomitus*, prima sæpe morbi impres-

 sionem

ſionem facientis indicia : quamvìs non negem ſanguinem etiam nocivis, quæ ei in pulmonibus inſpirando immiſcentur, particulis propiùs affici.

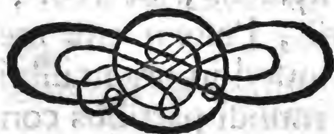
Tertia, quâ contagionem ſpargi diximus, via, ſunt *merces ex infectis locis confectæ*. Hæc ad explanandum viſa eſt adeò difficilis, ut authores nonnulli commenti ſint *inſectorum ova*, quæ ab alio loco ad alium delata, & demum rupta morbum faciunt. Hâc autem hypotheſi, quæ nullâ obſervatione fulcitur, nil opus eſt. Si, ut conjectavimus, contagionis materies ſit agilis ſubſtantia, ſalis forſan naturæ non abſimilis, ex humani præſertim corporis corruptione genita : facile eſt percipere, quomodo eadem in mollibus, poroſis corporibus, arctè denſéque ſimul compreſſis, locari poſſit & conſervari.

Neminem latet, quàm diu ſuum odorem ſervent ſuffimenta, ſi idoneis involucris amiciantur : quódque

que eſt maximè inſigne; illorum fragrantiſſima, inſtar hujus (de quâ agimus) materiæ, ſint ſucci præſertim animales, *moſchus* putà, *zibethum* &c. aptiſſimæque iisdem conſervandis ſubſtantiæ ſint ipſæ etiam ad contagionem accipiendam & communicandam peridoneæ; quales *pelles*, *plumæ*, *ſerica*, *pili*, *vellera*, *goſſipium*, *linum* &c. quorum pleraque ex animali genere: quod ad veram naturam contagionis cognoſcendam non parum conducit.

Ex antedictis, ut reor, ſequitur planiſſimè, Peſtem eſſe merum venenum; quod in orientalibus aut auſtralibus mundi partibus congenitum ſeſe alit, circuitu quodam ab infectis corporibus in merces commigrando; re interea tanti momenti per indigenarum ſtupidam indiligentiam neglectâ: peſtem item, quotiès morbo favet aëris proclivitas, violentiâ tunc effrænatâ ac præcipiti furere: illo præcipuè tempore morbum ægris invicem mutuò communicari: con-

tagiosam materiem latere in laxæ mollísque texturæ mercibus reconditam; quæ comfertæ & in alias regiones comportatæ, semina contagionis in se conclusa, quà aperiendo datur exitus, evibrant: aërem denique longè hæc diffundere & spargere non posse, si accessu ad infectum locum, & omnibus cum eo commerciis severissimè interdicatur.

PARS

PARS POSTERIOR DE REMEDIIS CONTAGIONI PRÆVERTENDÆ IDONEIS.

Nôsse, quòd pestis non sit nobis conterranea, maximum utì solatium, ita non minus est accuratissimæ in inveniendis, quibus à tanto malo nos tueamur, *remediis* diligentiæ incitamentum.

Cautio hæc est duplex; prima, *ne in nostram insulam advehatur*; proxima, *ne fortè advecta latiùs spargatur*.

Adversùs horum malorum primum cavetur institutâ naves ab infectis regionibus advenientes ad *Quadragesimalem stationem agendam* compellendi consuetudine : quæ ut prosit, necessaria quædam tradere præcepta aggrediar.

Prope singulos portus, locis convenientibus, parvis (si fieri possit) insulis exstruantur *valetudinaria*; quibus cùm homines tum merces à plagis super contagione suspectis redeuntes accipiantur. Neque enim sufficit viros in navi dies quadraginta conclusos detinuisse; nec quidem expedit, nisi ut, qui ex illis mortem obeant, observetur. Quippe lues in vestibus, quibus semel insedit, potest tam diu servari, ut hujus non minus, imò plus, (modò morbus in navi sævire pergat) post exactos, quàm ante inceptos dies quadraginta, in littus introducatur : nisi quoties quis moritur, recèns ineatur Quadragesima; cui fortè nil, præterquam omnium in navi hominum interitus, finem imponat. Si-

Siquam contagionem navis contraxerit; ſanorum, veſtibus in ignem conjectis, eluantur & radantur corpora; ipſi alias veſtes induti in valetudinarium relegentur triginta ibi vel quadraginta dies commoraturi. Nam æger poteſt ex morbo ipſe convaleſcere, necnon tamen aliquid contagioſæ materiæ ſecum, longo pòſt temporis intervallo, retinere: quod frequens in variolis, quas ſani ab ægris multos jam dies morbi furorem eluctatis ſæpe recipiunt.

Ægri qui fuerint, à ſanis ſeorſim in hoſpitiis remotis ſecludantur; aliquantò poſt redditam ſanitatem, laventur, tondeantur; veſtes alias, concrematis quaſcunque ægrotantes geſſerunt, induant; dein ad hoſpitia ſanorum transferantur, ibidem pariter triginta vel quadraginta dies recludendi.

De veſtibus ægrorum conſumendis impenſè ſum ſollicitus; quippe quæ ipſum totius contagionis ſubtiliſſimum & expreſſum virus imbi-

bunt & continent. *Scriptor ingeniosissimus in sua eleganti pestis, qua anno 1348°. Florentia laboravit, descriptione refert, suis testibus oculis, duos porcos, cùm laceros pauperis cujusdam morbo sublati pannos in vicum projectos rostris sollicantibus excussissent, dentibúsque laniassent, nervis statim convulsis, hora minùs expirasse.

Si navim nullus invaserit morbus, non est, cur agatur Quadragesima. Velim tamen homines lavari; vestes (tanquam merces) aëri pervias in valetudinario per septimanam expurgari.

Sed maximum est periculum à mercibus ad luem retinendam aptis; qualia sunt *gossipium*, *cannabis*, *linum*, *chartacea*, & *serica omnia*, *lintea*, *lana*, *plumæ*, *pili* & cuncta *pellium* genera. His repositoria ab ægrorum valetudinariis procul assignentur convenientia; in quibus explicentur sarci-

næ

* Boccaccio Decameron. Giornat. prim.

næ reſolutæ ; aëri per quadraginta dies, quantum licet, exponendæ.

Nimiùm fortè longum tempus hoc videbitur. Sed neſcientibus, quantum præciſè ſpatii opus ſit ad expurgandum ſub puro & aperto aëre omne illud virus, quod in raris tenuibúſque ſpongioſarum rerum foraminibus reconditur, nulla cautio eſt nimia; niſi poſſet, ſalva hominum vita, explorari, quota temporis parte omnes ex noxiis corporibus eventilentur fumi; ſi ad hæc admoveantur animalia tenera, aut aviculæ ſuper mercibus expoſitis imponantur. Obſervatum eſt enim aves à locis infectis avolaſſe, alias in caveis concluſas obiiſſe. Sed quantùm hoc inventum juvet, unica docebit experientia: neque enim ignoro, omnia animantium genera omni peſtilentiæ genere haud æquè affici; contrà ſuum plurimis eſſe peculiarem morbum: qualis, paucis abhinc annis, bubus venit, alienigenis animantibus hominibúſve minimè nocens, peſtilitas.

Pro concesso habeo, parum profuturum merces in receptacula sua reposuisse, nî priùs, solutis ligaminicus, explicentur. Id confirmat triste, quod ante quinque circiter lustra Bermudæ accidisse ab erudito doctore *Halleio* accepi, infortunium: ubi gossipii clàm in portum invecti saccus, in domo quadam per mensem totum sinè ullo cujusquam incommodo absconditus, ubi publicè divendi cœperit, tantam intulit incolis perniciem, ut vivi mortuis humandis vix pares essent.

Sanè, quum crebrò expertum sit, in nullis mercibus magìs, quàm gossipio, hospitari contagionem, Turciámque quoddam esse perpetuum pestilentiæ seminarium; non possum non æquissimum putare, ut quicquid illinc gossipii allatum fuerit, expurgandum per quadragesimale spatium temporis reservetur; ne forsan inter colligandum constringendúmque aliqua tabe fuerit imbutum, quamvìs hanc in navi nemo perceperit.

Non

Non tantùm oportet ſtudioſè ac diligenter curare ſanos ægrósque quadrageſimam agentes, ſed etiam ejusdem obſervantiam pœnis graviſſimis ſancire. Navem itaque à loco, ubi, cùm è portu ſolveret, peſtis ſolito violentior ſæviebat, reverſam, unà ipſam cum toto ipſius onere comburi certiſſima erit ſecuritas.

Maximè etiam inſuper cavendum, ne in negotiatione cum loco, ubi peſtis hyeme appetente deſævierit, permittendâ præpropera ſit & periculoſa celeritas. Sæpe quippe deprehenſum, hyemis rigore morbum ſupprimi, nec tamen ejus ſemina prorſus deperire; ſed obtorpere tantiſper, dum tepidi veris acceſſu excitata novam vitam vímque recipiunt. Sic cùm acerba illa peſtis Genoæ, annis abhinc ſexaginta, per biennii partem graſſaretur; æſtate primâ decem millia hominum circiter, hyeme proximâ vix ullus, æſtate autem alterâ non pauciores ſexaginta millibus perierunt.

*Ultima pariter Londini pestis autumno annum 1665^m praecedente coorta, per astrictissimum hyemis gelu trimestre intermissa, nullum sui indicium ante ver sequens edidit. Si itaque merces ex loco, unde exportantur, latens aliquod venenum retinuerint; metui poterit, ne idem in loco, quò convehuntur, pariant malum, quod in illo, à quo devehuntur, pepperissent.

At in primis pernecessarium est, furtivam bonorum invectionem legibus asperrimis coërcere: à quâ nefariâ molitione magìs, quàm aliâ qualibet causâ, instat morbum ex Galliâ ad nos traducendi periculum.

Hæc, ut puto, summa sunt rerum in *peregrino morbo* à nobis *depellendo* observandarum capita: quorum partes singulæ, scilicet *navium visitatio*, *valetudinariorum disciplina* &c. ut rectè peragantur, administris ei negotio designatis, haud absque peritorum medicorum auxilio, curandum relinquo.

Proxi-

* Hodges de Peste.

Proximum eſt, quid agendum ſit, providere ; ſi, curâ publicâ per adminiſtrorum negligentiam aliámve cauſam minùs ſuccedente, *illa ad nos usque perveniat calamitas.*

Aliud nullibi occurrit infortunium, in quo magìs interſit *Principiis obſtare* : fato tamen neſcio quo factum eſt, ut, quam olim vulgò inibant, huic malo medendi ratio adverſùs illud prudens conſilium ex contrario pugnaret.

Cùm in aliquo peculiari loco peſtis ſemper erumpat, proprium magiſtratûs munus eſt, id agendum præſcribere, quo ſingulis familiis perſuaſiſſimum ſit, ex uſu ſuo, ſi ſuam calamitatem indicaverint, haud minùs fore, ac ſi ardentibus tectis utì opem ferant, vicinis inclamaverint. Contrà verò, omnes, quas hactenus ſolenne fuit perſequi, viæ ſpeciem ſeveræ potiùs diſciplinæ & ſupplicii, quàm clementiæ & curationis habuerunt : quæ cauſa erat, cur ægri morbum, quoad poterant, celarent.

Tunc

Tunc maximè præcipi ſolebat, ut quamcunque domum morbus occupâſſet, protinus occluſa ſervaretur; limen ingenti rubrâ cruce, verbisque triſtibus, *Miſerere Domine*, ſignaretur; die noctéque pro portis excubarent, qui exitu aditûque arcerent cunctos, exceptis (quibus per authoritatem licuit) medicis, chirurgis, apothecariis, nutricibus, exploratricibus &c. * Hæc omnia ad menſem ſaltem, poſtquam tota familia interiiſſet aut convaluiſſet, continuanda.

Non facilè quis animo comprehendat ullum lugubrius hâc ærumnarum graviſſimarum ſcenâ ſpectaculum: familias morbo, quo nullus opem magìs & ſolatium poſtulat, inſolabiliter conflictantes; à cunctis neceſſitudinibus ſecluſas & obſeratas; inhumanæ nutricum, quales in hujuſmodi caſibus inter ægros verſantur, immitium tractationi relictas; oculis quarum

* Vide *Directions for the cure of the plague*, by the *college of Phyſicians*; and *orders by the Lord Mayor and Aldermen of London*, *published* 1665.

rum nihil objicitur, nisi tristissimus mortis omnia circa se populantis undique progressus; quibus omnes penè deploratæ vitæ spes conciderunt, & siquæ supersint adhuc perexiguæ labantibus animis, anxietate distrahuntur; dubiis, annon præstet emori, quàm languens ævum trahere, lachrymosis amicorum charissimorum dulciúmque consanguineorum funeribus superstites.

Si metus, desperatio, & defectio animorum corpus accipiendæ contagioni habile, & hanc, ubi accipitur, potentissimam, ex omnium medicorum consensu, faciat; non video, quâ magìs viâ, quàm hâc tractatione, morbus ingravescat.

Nihil huic immani barbaræque consuetudini prætendi potest, nisi quòd per eam in commune consulatur, & à progressu lues arceatur. At si, ut res se habeat, attentiùs perspiciamus, intelligemus contrà quàm prætenditur, prorsus evenire. Nam dum lues in domo conclusa nutricatur,

tur, & ſumptis in dies augminibus adoleſcit, non fieri poteſt, ut aër contagia non ſtatim accipiat; &, patentibus feneſtris &c. per domos primùm, deinde per vicos continuet. Ædes ita obthuratæ ſunt totidem contagionis citiùs aut ſeriùs foras diffundendæ ſeminaria. Per menſtruam enim vel longiorem ab ægri, qui ultimus occubuit, obitu moram nihilo plus ages, quàm ſi mercium infectarum faſcis ſervetur reſoluta. Pandoræ pyxide recluſa, evolabit venenum.

Quemadmodum his viis inſtiterunt, qui veram contagionis naturam ignorabant; ita ſanè eædem, ut mihi firmiſſimum videtur, ad peſtem huic urbi diutius prorogandam permagnum momentum habuerunt: & nullus dubito, quin aliis æquè regionibus nocuerint.

Haud igitur miremur multas adverſùs hanc injuſtam conſuetudinem factas expoſtulationes: quæ quoties ægris aliquam relaxationem impetrabant, ſtatim ſubſequebatur notabilis

morbi

morbi remissio. Pestis, anno 1636°, initium fuit violentissimum: verùm ægris per authoritatem regiam facta domibus egrediendi copia *, vix unus ex viginti, qui sani egressi sunt, in morbum delapsus; ex ægris decem vix unus mortuus est. Quod unum, si nihil aliud, ab ægrorum arctiore custodiâ magistratum deterrere debuisset. Præterea peste proximè præcedente, anno 1625°, habemus alterum morbi, póstquam domos occludere cessavissent, decrescentis exemplum. Anno quidem id factúm est adeò vergente, ut proximæ hyemis accessus ad morbi diminutionem procul dubio plurimum contulerit: hæc tamen diminutio fuit tanta, ut nemo causam dicat, quin libertas tum data nullam huic moram aut impedimentum intulerit. ** Nam ineunte Septembri libertas domos aperiendi permissa: &, quum ultimâ Augusti hebdomadâ non pauciores quatuor millibus, bis centum & octodecim obierint, alterâ proximè insequen-

C te

* *Discourse upon the Air*, by *Tho. Cock.*
** Vide *The shutting up of houses soberly debated an.* 1665.

te funerum numerus ad tria millia ter centum & quadraginta quatuor, mox tempore non quatuor hebdomadis ampliùs interjecto ad octingenta quinquaginta duo recidit.

Quoniam ergo ex veteribus illis & vulgò usurpatis rationibus nulla est, cùm ad inveniendam contagionis originem, tum ad viam inventæ intercludendam, utilitas; *aliæ* sunt de novo instituendæ, quales exponere nunc aggrediar.

Inquirendi per parœcias, quo morbo singuli obierint, officium penès *anus ignaras* esse minimè convenit: quod potiùs deferendum est ad *viros graves*, firmo judicio & diligenti prudentiâ præditos; quorum esset, quoscunque insolenti mortis genere correptos cum *maculis* in corpore *lividis*, *bubonibus*, aut *carbunculis* defunctos aliquando deprehendissent, nunciare confestim magistratibus; qui peritos illico medicos ad circumjacentes, præsertim pauperiorum, apud quos prima frequentissimè mali hujus labes, domos obeun-

obeundas mittant; &, si renunciaverint pestilentiam inter incolas coortam, omnium, quæ morbo tentantur familiarum migrationem imperent; ægri saníque, tribus vel quatuor extra urbem milliaribus, ad diversa traducantur hospitia; sani suis omnibus vestibus exuti lavent, radantur, antequam nova domicilia ingredi liceat.

Cùm ægris, quantâ potis est, *commiseratione* & *curâ* agendum; ad quos jam in ædibus puris & sereniori cœlo expositis collocatos accessus erit, adhibitâ justâ cautione, non admodum periculosus. Sumptus omnes necessarios publicum suppeditet ærarium: nec quantavis pecuniæ ad calamitatum funestissimam ab universâ gente procul avertendam erogatæ impensa comodis comunibus invideatur. Neq; mihi omnino injustum apparet, ut præmium ferat primus erumpentis in ullo loco contagionis index: si enim mali notitia iis, quibus idonea remedia provisa sunt, detur, hunc quasi primum præcipuúmque gradum atque

aditum, ad idem superandum, jactum nemo non intelligit.

Post infirmarum familiarum egressum, tota harum domestica supellex, imò & domus ipsæ, si fieri convenienter possit flammis consumantur. Postea etiam æquum fuerit advigilare, ut quicquid alere vel propagare contagionem queat, amoveatur. Pauperum itaque publicis curatoribus (aliis quoque eosdem comitantibus administris) invisenda sunt humilia tenuioris plebis *gurgustia*: de pluribus, quos tectis spurcis & angustioribus coarctatos repererint, exempti quidam ad commodiora mittantur domicilia: oportet denique omni operâ, hortatu & incitamentis eniti, ut mundiùs & salubriùs habitent.

Inter omnia pietatis officia nullum magis sibi merces, quàm istiusmodi charitas: quantivis igitur constet, nullum reputandum est dispendium; cùm ratio id maximè suadeat. Nil enim ad primam contagionis originem tam propè accedit, atque aër circumseptus, vaporibus humidis crassus, & turpi,

qui

qui ex animalibus corporibus oritur, rancore obſitus.

Cuſtodiæ noſtræ *publicæ* dant grave hujus rei argumentum : in quibus pauciſſimi ſe tueri poſſunt à *carcerariâ* quâdam *febri*, quam malignitatis gradus, conſentaneâ loci anguſtiis & fætori proportione, ſemper comitatur. Sapientiſſimè profectò ageretur à magiſtratu, (ſi & urbis ſaluti & detentorum in cuſtodiis conditioni miſericordiâ digniſſimæ aliquà conſultum eſſe velit) ut cuſtodiæ illæ omnes , quantum uſus, ad quem deſtinatæ fuerunt, patietur, mundæ ſint, & auris vitalibus ſuſcipiendis accommodatæ.

Memoriâ nunquam excidet * *Ater* ille, quem vocant, *Conſeſſus*, in Oxonienſi arce anno 1577° habitus : quo judices, generoſos, cunctóſque penè qui aderant, numero trecentos, afflatu peſtifero interemit ſubitaneus vapor : quem terra, ut quidam arbitrati ſunt, exhalaverat ; ſed potiùs, nobili magnóque ** philoſopho rectiùs ſentiente,

* Camden. Annal. Regin. Elizab.
** Verulam. Natural. Hiſtor. cent. 10. Num. 914.

te, secum è carcere ad forum attulerant rei; quibus solis hanc labem non nocuisse observatum est.

Eodem, quo illa habetur *domorum cura*, tempore iis, quorum munus est, strictè dentur mandata; videant, ut eluantur *vici*, & à sordibus, carnibúsque morticinis omníque rerum quoquo modo noxiarum colluvione, noctu asportandis, mundentur; nec ulla sint propiùs urbem *sterquilinia*. *Mendici* & *errones otiosi* coërceantur: quique *visu deformes* ac *miserabiles* neque in ptochotrophia nec in ergasteria admitti possunt, ad *Hospitium Insanabilium* eam ob causam extruendum relegentur.

Hujus quidem generis præcepta omni tempestate necessariò sunt observanda, præsertim in *municipiis magnâ hominum frequentiâ stipatis*: ægre igitur fero esse, cur meritissimò querar politicam hac in parte Londini & Westmonasterii desiderari disciplinam: unde maxima multimodis quotidie civibus & proceribus fit injuria.

Si

Si quæ ut maturè agantur, cautè opus esse præmonuimus, irrita non fuerint; minimè necessarium erit adinvenire, quibus artibus *aëris intemperies sanetur*, *purgentur domus*, *homines à contagione defendantur*: ad quas si pestis eò creverit, ut infirmi præ numero removeri nequeant, confugiendum.

Primò; *aëri insalubri ignem* mederi posse uno ore consentiunt antiqui & recentes; ut in oppidis infectis crebri & multi ignes accendantur, hortati. Sic fertur * Hippocrates Græciam pestis ei ab Æthiopiâ imminentis periculo liberâsse. Et certum scio, nonnullas aëris affectiones vitiosas, quales scilicet ex gravi terrarum aspiratione & exhalationibus oriuntur, igne corrigi, & quicquid in illo ad virus à causis hisce derivandum proclive antea fuerat, tolli posse. Verùm postquam morbus initium sumpsit, & jam rabiem collegit; cùm notum sit eundem æstatis ardore spargi & augeri, contrà hyemis frigore reprimi;

 sinè

* Galen. de Theriac. cap. 16.

ſinè ullâ dubitatione, quodcunque hunc ardorem promovet, tantundem virium morbo addere neceſſe eſt. An ignium in aliis aliquibus aëris qualitalibus temperandis utilitas compenſet incommoda exinde ſuboritura; controverſiam hanc unica experientia poteſt dirimere: & fatales, quos ultimo peſtis tempore experimenta habuerunt, exitus ulteriora hujus generis conamina ſatìs ſupérque diſſuadent: * nam ignibus per omnes vicos totum triduum imperatis, noctе unâ inſequente non pauciores quatuor millibus obierunt, cùm, ſingulis prioribus vel poſterioribus ſeptimanis, non multò ter ampliùs hôc numero elati fuiſſent.

Quod de ignibus dictum eſt, idem de *tormentis explodendis* (quod quidam nimis inconſultè & temere ſuaſerunt) intelligendum. Recta eſt aëris temperaturæ medendi via, quâ *purgatur* & *refrigeratur*. ** Arabes itaque medici, qui morborum peſtilentium

* Hodges de Peſte. pag. 24.

** Rhazes de re medicâ, lib. 10. c. 16.

tium naturam optimè perſpectam habuerunt, ad ædes, quas aër ſubire purior & auræ benigniores perflare poſſent, habitandas ſuos hortabantur.

Domos, ut refrigerentur, *purgandas* exiſtimaverunt; ideóque herbis refrigerantibus, *roſis* putà, *violis*, *nymphæis* &c. ſternendas; & (quo nil ad rem propoſitam conducibilius) *aquâ acetóque* eluendas: refragantibus nihilominus ævi recentioris Authoribus, quibus placet, calidis medicamentis, nempe *benzoino*, *thure*, *aſâ fœtidâ*, *ſtorace* &c. ſuffumigari; quæ minimè ſperandum eſt ut aut materiem contagionis, aut locorum habitudinem ad eam recipiendam (quæ duo ſunt hìc unicè attendenda) tollant. *Sulphuris* ſolius *fumus*, quem acido ſpiritu abundare penetrantiſſimo & ad fermentationes reprimendas valentiſſimo compertum eſt, alicui fortè emolumento hìc eſſe poſſit. Sed majoris eſt ponderis obſervare, quod nihil contagionem citiùs, quàm ſpurcities, adducat; & fuget, quàm munditia: quapropter paupe-

riores hujus generis infortuniis maximè ſunt obnoxii.

A domorum purgatione ad *incolarum valetudinem* conſervandam transeo: cui quò efficienter provideretur, neceſſarium eſſet corporis humores in eo, qui materiâ contagionis everti nequeat, ſtatu ſtabilire. Quia autem id æquè deſperandum eſt, ac ſpeciale adverſus variolas antidotum: ad ſumum curare oportebit eam corporis temperationem obtinendam, ut ei, quàm minimè poterit, noceatur. *Primum* eſt, incolumem valetudinis ſtatum tueri; quem ſi retineamus, minima nobis metuenda erit extrinſecus injuria: & corpus evacuando non infirmare. *Proximum*; omnem animi abjectionem, & affectus immoderatos, per quos ad frequentiorem variolarum contagionem viam aperiri quotidie cernimus, declinare: quod ut fiat, cibis robuſtis & ſalubribus temperatè utendum; à jejuniis, vigiliis, nimiâ laſſitudine &c. abſtinendum. *Alia* defenſionis ratio eſt, ut, quibus remediis expedit, ab inflammatio-

matione sanguis cohibeatur: id, si minùs ad contagionem penitus depellendam sufficiat, ejus saltem effectum & vim impotentiorem reddet. Auxilia ad id efficacissima, ex Arabum medicorum consilio, *acidi fructus* frequentissimè sumpti, qualia *malogranata, aurantia Hispalensia, limones, acerba poma* &c. Ante omnia, *aceti* subinde *vinacei* aliquantulum, stomacho acceptius factum, infusis quæ aceti acrimoniam temperantes &, quicquid aliàs stomacho aliquà officiat, amoventes multùm proficient, *gentianâ* videlicet, aut *galangâ, zedoariâ, baccis juniperinis* &c. Sed hæc aliáque omnia aromatica calidæ naturæ pharmaca, authoribus, quantumvis comendatissima, si sola sumantur, sanguinem nimis calefaciendo nocitura fore verisimillimum mihi videtur.

Quum verò harum viarum nulla certum polliceatur præsidium; uti loci infecti *fuga* præsentissimum remedium, ita huic proximum est, quanta possit adhiberi, cautio, ne ad ægros, aut

aut qui nuperrimè convaluerunt, *propiùs accedatur*. Tutum valde erit & consultissimum *magnam* hominum *frequentiam* devitare: imò maximè interesset, à magistratu inutilia omnia conventicula inhiberi, omnésque, qui ex morbo evaserunt, *prodire* antè in publicum, quàm domi aliquandiu se continuerint, vetari.

Monitum de propiore ad ægros accessu cavendo, debet etiam intelligi de cavendâ *cadaverum viciniâ*; quæ, interjecto, quàm longò licet, à domibus intervallo sepelienda sunt, altè humanda, & diligentissimè contegenda: noctu efferenda, dum adhuc recentia nondum computruerunt; cadaver enim putrorem nondum nactum, si à diurno calore abstineatur, vix fumi aliquid aut vaporis emittit.

Qui ægris operam suam ministrare necesse habent, nonnulla præterea præcepta, hæc maximè duo, observanda sunt: *unum*, ut, dum ægris assident, *salivam* suam non sorbeant, sed *expuant*; *alterum*, ut, quandiu iis pro-

piores

piores esse contigerit, *animam ne quidem ducant*. Utrumque supradicta de morbi ab ægro ad sanum transeuntis modo confirmant. Horum præceptorum, si constans observatio difficilior fuerit, vicem spongia aceto madida & naribus admota poterit aliquatenus præstare.

Hæc est eorum summa, quibus reor morbi, ubi introductus fuit, progressum sisti posse: quorum siqua Londinum potissimùm spectent, aliis itidem locis minimâ mutatione servient. Restat nunc, ut, quo pacto *morbi ab oppido alio ad aliud transitus claudatur*, proponamus. Optima id assequendi ratio, ubi licet, *oppidum* infectum æquâ undique distantiâ *certis terminis circumscribere*; custodibus additis, ut ne cuiquam nisi statutis conditionibus astricto liberum sit oppida circumjacentia adire; non autem *omnibus*, oblatâ *nullâ* quâvis conditione, egrediendi potestatem *adimere*: qui mos vulgò apud exteros receptus, & in Galliâ nunc servatus, severitatis nequaquam necessariæ, ne dicam crudeli-

delitatis, speciem habet. Sufficiet, ut puto, si omnibus egredi cupientibus, acceptâ priùs viginti circiter dies in tentoriis aliísve magìs accommodis habitationibus agendi lege, exitus pateat. Sed cura maxima debet huc intendi, ne quis, nisi *peracto* quicquid *illa lege* constitutum fuerit, *exeat*: cùm disponendo ubique diligenter vigilias, tum pœnas gravissimas repetendo ab iis, qui permissu nullo aut *egressi sunt*, aut egredi *conantur*. Quos ut deprehendere facilius sit, ab omnibus, qui in quacunque regni parte iter faciunt, *literæ* requirantur publicâ authoritate munitæ, quibus certum fiat, aut eos à locis contagionis expertibus venire, aut eis limites egredi permissum fuisse.

Sic longè meliùs, ne contagio spargatur, fore prospectum credo, quàm si omnibus nulla egrediendi conditio proponeretur. Cùm enim in tam instanti mortis periculo homines versentur, multi sanè fugam meditabuntur, si libera non detur, vel quanticunque constiterit, clandestinam. Nec potest aliter evenire, quin suus quibusdam succedat conatus; quod in Galliâ videmus, invitâ diligentissimâ observatione, accidisse. Ab *uno* autem, qui *clàm* se proripuerit, magìs timenda est contagio, quàm à *viginti*, qui *datis legibus* parentes egrediendi veniam impetraverunt: potissimùm quia hac tractatione contagio loci, à quo fugit, fiet multò intensior. Quippe ingens hominum multitudo in angu-

angustiores unius loci limites coacta morbo furenti vim auctam, suprà quàm facilè cogitari queat, adjiciet. Cujus exemplum insigne * Gassendus in sua pestis, quæ Diniam in Provincia, ubi habitabat, per æstatem anni M. DC. XXIX. depopulata est, narratione nobis subjecit. „ Cùm antea, *inquit*, ad usque decies „ mille numerarentur, vix enumerari sub mali „ finem plures quàm quingenti supra mille po- „ tuerunt; & ex tanto numero vix quinque „ aut sex fuerunt, qui morbo affecti haud fuis- „ sent. Causa præcipua, cur labes tantopere gras- „ sata fuerit, ipsa fuit interpretatio nimis rigida „ placiti illius, quo fuit à Parlamento cautum, „ îdque sub pœna capitis, nequis Diniensium „ incolarum ex urbe aut agro territoriove pro- „ prio exiret. Cùm verò alia pestis post ses- „ quiannum obreperet, discessere cives & ma- „ turiùs & longiùs; ac illa non plures, quàm „ centum, perierunt. „

His adductus rationibus credo inveniri non posse viam ad impetum contagionis supprimendum aptiorem & erga ægros humaniorem, quàm dandam ex infecto loco (necessaria interim cautione adhibitâ) egrediendi facultatem. At quamvis hominibus ea concedatur libertas, nemini tamen fas sit ullum *mercium*, quarum materia contagionis capax est & retinens, *genus extra limites constitutos transportare*. Eo enim tem-

* Notitia Ecclesiæ Diniensis.

tempore, quo aliquam partem regionis invasit lues multò impensiore curâ, ne semina pestifera spargantur, obnitendum est, quàm cùm longiore adhuc spatio morbus à nobis distet: nam merces, quæ in Turcia locísve aliis remotis contagiosam, dum sarcinabantur, auram combiberunt, possunt apud nos evolutæ ex salubriore aëris nostri temperamento hoc consequi, ut minùs noceant. Ubi autem aër in unâ urbium nostrarum aliquâ adeò impurus fuerit, ut pestilentiam foveat ac propaget, vix sperandum est eundem in cæteris puriorem fore.

Ob eandem rationem severior Quadragesimarum observatio imperanda est, si pestis in oris confinibus, quàm si in remotioribus sæviat.

Præcipuis regionis adversùs pestem defendendæ capitibus pertractatis; *id* addam *solum*, quòd, si propositum de mercibus *comburendis* consilium molestum nimis aut incommodum videatur, eas æquè profuerit *in terram* sex pedes aut ampliùs *defodisse*.

Ex his, quæ de *Contagionis naturâ*, quâ præcepta antè data nituntur, dicta sunt, iniri potest certior *sanationis* ratio, quàm quas vulgò authores docuerunt. Sed præsentis instituti non est id ulteriùs prosequi.

FINIS.